

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2022-04-28

Diarienummer:
SCN-2022-00312

Handläggare:
Sofia Venemalm

Svar på motion om klanstrukturer från Jonas Segersam (KD)

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Jonas Segersam (KD) föreslår i en motion väckt 14 september 2020

- att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utarbeta en modell för hur kommunens personal kan ges kompetens om klanstrukturer i syfte att motverka exempelvis kriminalitet, hedersvåld och utomrättsliga strukturer för biläggande av tvister.

Beredning

Ärendet har beretts av socialförvaltningen och kommunledningskontoret.

Föredragning

Att bidra till och delta i kommunens trygghetsskapande arbete är en del av socialnämndens grunduppdrag. Många åtgärder, oavsett om de riktar sig till enskilda individer och till deras familjer, genomförs med målsättningen att tryggheten ska öka inom hela kommunen.

I mål och budget 2022–2024 har socialnämnden fått resurser riktad till trygghetssatsningar såsom arbete med att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet och att vidareutveckla avhopparkerksamheten. Inom ramen för detta fortsätter exempelvis även samverkansarbetet inom SSPF (socialtjänst, skola, polis och fritid).

Uppsala ungdomsjour ingår i socialförvaltningens avdelning Barn och unga. Insats och arbetar med råd- och stödinsatser. Följande verksamheter innefattas:

- samordnare områdesarbete samt SSPF (samverkansmodell för skola, socialtjänst, polis, fritid),
- socialarbetare i skolan (fältsekreterare),
- socialarbetare på fält (fältsekreterare och fältassistent),
- kuratorer på de fyra ungdomsmottagningarna,
- medlingsverksamhet,
- stödcentrum för unga brottsutsatta,
- insatsteamet (innefattar SIG - sociala insatsgrupper och avhoppverksamhet),
- uppsökande arbete av socialt utsatta unga EU-medborgare i gatumiljö.

Ungdomsjourens övergripande uppdrag innefattar att arbeta förebyggande gällande barn och ungdomar i åldern 10–20 år samt med livsstilsförändring för vuxna 21–29 år. Vidare ingår i ett tidigt skede att fånga upp ungdomar i riskzon för droger, kriminalitet eller annat socialt nedbrytande beteende samt erbjuda stödinsatser för unga i form av bland annat stödsamtal och medlingssamtal. Även stöd till vårdnadshavare i form av stödgrupper och föräldrautbildning kopplat till normbrytande beteende erbjuds.

Samordnarna är anställda av socialförvaltningen, och ingår i team med socialarbetare på skolan och socialarbetare på fält inom ramen för SSPF. Samordnarna har sin huvudsakliga arbetsplats på ungdomsjourens kontor, men besöker också skolor, fritidsgårdar och andra sammanhang där ungdomar befinner sig.

Samordnarna har en nära samverkan med socialtjänstens myndighet för barn och unga. Vidare samverkar samordnarna med skolor, fritidsgårdar och föreningar men också med områdes- och kommunpoliserna i Uppsala/Knivsta. I samarbetet ingår även daglig kontakt med kommunens ordningsvakter.

Socialarbetare i skolan syftar till att tidigt identifiera barn och ungdomar som ligger i riskzonen för kriminalitet, missbruk eller annat socialt nedbrytande beteende, både på skolor och på fritiden. Detta i samarbete med elevhälsoteam, lärare och andra viktiga aktörer i den ungas liv genom att etablera relationer till de unga och deras familjer samt att ge tidiga insatser. Det kan exempelvis vara SSPF-individ eller tidig kontakt med myndighetshandläggare.

Vidare syftar socialarbetare i skolan till att motivera barn och ungdomar till förändring samt att hjälpa familjer att göra egenansökan om stöd från socialtjänsten. På så vis kan socialtjänsten i ett tidigt skede påbörja ett förebyggande arbete. Ett annat mål är att arbeta för att alla elever kan delta i undervisning och klara sin utbildning.

Socialarbetare i skolan arbetar relationsskapande med barn och genom att finnas i olika miljöer, i ”verkligheten” och på nätet, bygga förtroende hos barnen och ungdomarna samt vara stödperson vid möten. Socialarbetare i skolan bygger också relationer med barnens och ungdomarnas familjer. Genom att ta kontakt med föräldrar, delta i möten och vara ett stöd för barnen och ungdomarna bygger de upp förtroende för socialtjänsten hos familjerna.

Inom ramen för socialnämndens nya inriktning för trygghetsarbetet inrättades enheten Fenix inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården under 2021. Fenix arbetar fokuserat med stöd till barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster. Enheten samarbetar och samverkar med socialförvaltningens olika verksamheter och andra berörda förvaltningar och aktörer i kommunen, men även med polisen.

Sammantaget, mot bakgrund av ovanstående föredragning kan det konstateras att Uppsala kommun, inte minst via socialnämndens uppdrag, på olika sätt verkar för att höja kunskapen om riskfaktorer kopplade till kriminalitet och en kriminell livsstil. Via ungdomsjourens olika former av fältarbete och täta dialog och samverkan med, socialtjänstens myndighet, områdespoliser och ordningsvakter kan insatser sättas in tidigt för att bryta och uppmuntra en livsstilsförändring.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 28 april 2022
- Bilaga, Motion om klanstrukturer från Jonas Segersam (KD)

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Socialdirektör

Motion om kompetenshöjning om klanstrukturer

Uppsala 2020-09-09

Under de senaste dagarna har det uppmärksammats hur två rivaliserande kriminella klaner legat i fejd med varandra i Göteborg. Under en period satte till och med den ena klanen upp vägsärrar i ett bostadsområde, och det hela slutade med en uppgörelse på ett hotell i staden där den ena klanen betalade ett antal hundra tusen kronor till den andra i syfte att bilägga tvisten. Sedan dess har situationen varit lugn.

Internationellt och historiskt finns det många exempel på klanstrukturer och klansamhällen. I många stater i exempelvis Mellanöstern och Afrika är statsapparaten dysfunktionell och man får i stället förlita sig på just släkten för sin trygghet och för rättsskipningen i landet. I ett land som Jordanien kan man se tre parallella rättssystem – den offentliga lagen, sharia och klanlagen. I olika sammanhang går de olika rättssystemen in i varandra och fyller olika funktioner.

När människor som är vana vid dessa system kommer till Sverige finns det en risk att man agerar utifrån dessa klanmönster även här. Tvister mellan klaner görs då upp genom våld och repressalier, och biläggs genom uppgörelser mellan klanledare. Om en person i klanen begår ett "fel" riskerar alla klanens medlemmar att drabbas. Även släktingar i hemlandet kan dras in i dessa tvister.

Ett stort problem uppstår när dessa klanstrukturer börjar implementeras i den svenska samhällsordningen. När exempelvis klanföreträdare anställs inom socialtjänsten eller rättsväsendet, och när tvister som berör dessa personer på ett personligt plan får en påverkan hur de agerar i sin offentliga myndighetsutövning. På skolor kan det exempelvis leda till att man i stället för att göra en polis- eller orosanmälan till socialtjänsten samlar företrädare för släkter i en tvist och ordnar en egen uppgörelse. Då har den svenska rättssäkerheten försvunnit och en klanstruktur tagit över.

Vi har i Uppsala kommun fattat beslut om att inrätta team som ska agera mot hedersvåld och hedersstrukturer. Heder är ofta en viktig del av värdesystemet i klansamhällen. Men för att förstå hur man agerar i hedersstrukturer så måste man även se dessa klanstrukturer. Uppsala kommuns arbete med hedersvåld och förtryck behöver därför kompletteras med ökad kunskap om klanstrukturer.

Vi kristdemokrater föreslår därför att Uppsala kommun tar initiativ till att höja kompetensen för vår personal, företrädesvis inom skolor och socialtjänst, genom utbildning om klanstrukturer.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi:

Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utarbeta en modell för hur kommunens personal kan ges kompetens om klanstrukturer i syfte att motverka exempelvis kriminalitet, hedersvåld och utomrättsliga strukturer för biläggande av tvister.

Jonas Segersam (KD)